

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради школи
від 30.08.2024 р. № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Оленівської
Гімназії
_____ А.Д. Дунська
Наказ № _____ від _____ р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Оленівської Гімназії
Могилів – Подільської міської ради
Вінницької області
на 2024 - 2025 навчальний рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до освітньої програми навчального закладу

I. ПРИЗНАЧЕННЯ ШКОЛИ ТА ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Мета Оленівської Гімназії Могилів-Подільської міської ради Вінницької області – забезпечення базової загальної середньої освіти, всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Базова загальна середня освіта Оленівської Гімназії складає два рівні освіти, визначені нормативно-правовою базою України:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років.

Досягнення мети, тим самим призначення школи, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Дана Освітня програма створена на 2024-2025 навчальний рік відповідно до:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р.;

- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688);
- Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 №462;
- Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392;
- відповідно до наказів МОН №405 і 407 від 20.04.2018, згідно рекомендацій листа Міністерства освіти і науки України №1/9-254 від 20.04.2018 «Щодо типових освітніх програм для 2-11 класів», а саме:
 - для 1-2 класу – наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»;
 - для 3-4 класу – наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
 - для 7-9-х класів – наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»
- Постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.2011р. №872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» зі змінами, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 №588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах»;
- наказу МОН України від 14.06.2013 №768 «Про затвердження заходів щодо забезпечення права на освіту дітям з особливими потребами, у тому числі дітей з інвалідністю».

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

I ступінь

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Вступ

Освітня програма *початкової освіти* окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Оленівської СЗШ I-II ступенів початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти *обов'язкових результатів навчання*, визначених Державним стандартом початкової освіти (далі Державний стандарт).

Освітня програма I ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- наказу МОН №407 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня».

З урахуванням поетапного переходу закладу освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом дана освітня програма розроблена на основі:

для 1-2 класу

- Постанови Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 21.02.2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти».

для 3-4 класу

- наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України №407 від 20.04.2018 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня».

Дана освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення в рамках навчальних планів
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України»;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть навчатися за даною освітньою програмою.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класу складає 2940 годин/навчальний рік. З них:

- для 1 класу – 805 годин/навчальний рік (Додаток 1),
- для 2 класу - 875 годин/навчальний рік (Додаток 1),
- для 3 класу – 350 годин/навчальний рік (Додаток 2) ,
- для 4 класу – 910 годин/навчальний рік (Додаток 2).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Оленівської Гімназії (далі – навчальний план).

Навчальний план Оленівської Гімназії встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти, передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі або інтегровані предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Для забезпечення права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах (затверджене наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 року №8 та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за №184/28314), організовано індивідуальну форму навчання (педагогічний патронаж) у 3 класі, кількість учнів у яких становить 2 особи.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

В разі організації дистанційного навчання в навчальному закладі (дозвіл на організацію якого надається лише наказом керівника НЗ), на виконання рішення педагогічної ради від 31.08.2020р., протокол №1, дистанційне навчання буде організовано за допомогою відеоплатформи Google Meet.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах (Додаток 6).

Перелік освітніх галузей для 1-4 класу, який працюватиме за програмою Шияна Р.Б.:

- Мовно-літературна, у тому числі:
 - Рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ);
 - Іншомовна освіта (ІНО)
- Математична (МАО)

- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МІО)
- Фізкультурна (ФІО)

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів враховано санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків

- у 1 класі – 35 хвилин,
- у 2-4 класах – 40 хвилин.

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти, окреслених Типовими освітніми програмами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Дана освітня програма схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується директором Гімназії.

Дана освітня програма та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, розміщується для відкритого доступу на

офіційному сайті школи не пізніше ніж через десять робочих днів з дня її затвердження чи внесення змін.

На основі даної освітньої програми заклад складає та затверджує навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу протягом навчального року, користуючись:

- Додатком 1 складеним відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.02.2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»;
- Додатком 2 складеним відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року №1273;
- Додатком 3 складеним відповідно до наказу МОН України від 20.04.2018 року №407.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА (II ступінь) ВСТУП

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Оленівської Гімназії єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти *обов'язкових результатів навчання*, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;
- наказу МОН №405 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Дана освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення в рамках навчальних планів;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України»;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть навчатися за даною освітньою програмою.

Для забезпечення права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти відповідно до статей 20 і 55 Закону України «Про освіту», на підставі заяви жительки села Оленівка Паламарчук Галини Ігорівни від 30.08.2024р. №45-П, матері учениці 6 класу, Паламарчук Богдани, організовується інклюзивне навчання у 6 класі.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 2257,5 годин/навчальний рік:

- для 8 класу – 1120 годин/навчальний рік(Додаток 3),
- для 9 класу – 1137,5 годин/навчальний рік(Додаток 3).

Кількість фактично проведених вчителями годин за поточний навчальний рік може бути меншою або більшою(в незначній мірі) від вказаної вище.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Оленівської Гімназії (далі – навчальний план).

Навчальний план Оленівської Гімназії дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме

тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти.

Варіативна складова навчального плану визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальному плані закладу освіти.

Варіативна складова навчального плану у 2024-2025 навчальному році використовується на курс за вибором «Безпека дорожнього руху» 0,5 год. на тиждень у 8-9 класах. Даний курс вводиться з метою поліпшення роботи в навчальному закладі по запобіганню дитячому дорожньо-транспортному травматизму відповідно до наказу Департаменту освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації №360 від 02.09.2008 року «Про навчання правилам дорожнього руху». 17 годинна програма. Облік курсу за вибором «Безпека дорожнього руху» здійснюється на окремих сторінках класного журналу. Навчальні досягнення учнів/ць оцінюються та виставляються до класного журналу.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

В разі організації дистанційного навчання в навчальному закладі (дозвіл на організацію якого надається лише наказом керівника НЗ), на виконання рішення педагогічної ради від 31.08.2020р., протокол №1, дистанційне навчання буде організовано за допомогою відеоплатформи Google Meet.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах (Додаток 7).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальними тижнем.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно

		використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.

		Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній

		роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

11	Інноваційність	Уміння: здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади. Ставлення: відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу.
----	----------------	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування у здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- ✓ організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- ✓ окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- ✓ предмети за вибором;
- ✓ роботу в проектах;
- ✓ позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприєм- ливість і фінансова грамотніс- ть	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з

навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності здобувачі освіти можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій здобувачам освіти надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, здобувачем освіти розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення здобувачів освіти з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Здобувачі освіти одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях здобувачі освіти самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота здобувачів освіти у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати здобувачам освіти практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Здобувачі освіти можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Дана освітня програма схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується директором школи.

Дана освітня програма та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, розміщується для відкритого доступу на офіційному сайті школи не пізніше ніж через десять робочих днів з дня її затвердження чи внесення змін.

На основі даної освітньої програми заклад складає та затверджує навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу протягом навчального року, користуючись:

- Додатком 5, складеним відповідно до Таблиці 12 Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- Додатком 6, складеним відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.04.2012 р. №409 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29.05.2014 № 664, із змінами згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 12.12.2014 р. № 1465).

Додаток 1
 складений відповідно
 до наказу Міністерства
 освіти і науки України
 від 08.10.2019 року №1272
 «Про затвердження типових
 освітніх програм для 1-2 класів
 закладів загальної середньої освіти»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової школи з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	1	2
Українська мова	5	5
Іноземна мова (англійська мова)	2	3
Математика	3+1	3+1
Я досліджую світ	7	8
Музичне мистецтво	1	1
Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	3	3
Усього	22+1	24+1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової: математика	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи	23	25

складений відповідно
до наказу Міністерства
освіти і науки України
від 08.10.2019 року №1273
«Про затвердження типових
освітніх програм для 3-4 класів
закладів загальної середньої освіти»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової школи з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	3	4
Українська мова	2	5
Іноземна мова (англійська мова)	1	3
Математика	2	4+1
Я досліджую світ	2	7
Мистецтво:		
- Образотворче мистецтво	0,5	1
- Музичне мистецтво	0,5	1
Інформатика	-	1
Фізична культура	2	3
Усього	10	25+1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової:		
- українська мова		
- математика		1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	5	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	10	26

складений відповідно до
Таблиці 1 Типової освітньої
програми, затвердженої
наказом Міністерства освіти
і науки України від 20.04.2018
року №405 «Про затвердження
типової освітньої програми
закладів загальної середньої
освіти II ступеня».

**Навчальний план
для 8-9 класів з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Предмети	К-сть годин	
		8	9
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Англійська мова	3	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура**	3	3
Разом		28,5+3	29+3
Курси за вибором <i>Безпека дорожнього руху</i>		0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів групи)		32	32,5

**Перелік навчальних програм
для здобувачів освіти І ступеня Оленівської Гімназії**

Клас	Предмети	Назва навчальної програми
1	Українська мова	Типова освітня програма початкової освіти (автор Шиян Р.Б.), затверджена рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 р.
	Іноземна мова (англійська)	
	Математика	
	Я досліджую світ	
	Мистецтво (музичне мистецтво)	
	Мистецтво (образотворче мистецтво)	
	Фізична культура	
2	Українська мова	Типова освітня програма початкової освіти (автор Шиян Р.Б.), затверджена рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 р.
	Іноземна мова (англійська)	
	Математика	
	Я досліджую світ	
	Мистецтво (музичне мистецтво)	
	Мистецтво (образотворче мистецтво)	
	Фізична культура	
3	Українська мова	Типова освітня програма початкової освіти (автор Шиян Р.Б.), затверджена рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 р.
	Іноземна мова (англійська)	
	Математика	
	Я досліджую світ	
	Інформатика	
	Мистецтво (музичне мистецтво)	
	Мистецтво (образотворче мистецтво)	
	Фізична культура	
4	Українська мова	Типова освітня програма початкової освіти (автор Шиян Р.Б.), затверджена рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 р.
	Іноземна мова (англійська)	
	Математика	
	Я досліджую світ	
	Інформатика	
	Мистецтво (музичне мистецтво)	
	Мистецтво (образотворче мистецтво)	
	Фізична культура	

**Перелік навчальних програм
для здобувачів освіти II ступеня Оленівської Гімназії**

Предмет	Навчальна програма
Українська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів для 5-9 класів з українською мовою навчання зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 №804.
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання 2013 р. (авт. Р.В.Мовчан, О.М. Івасюк) зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 №804.
Математика	Математика. Навчальна програма для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., Б.В. Кудренко) зі змінами затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 07. 06. 2017 року №804.
Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Величко Л.П., Дубовик О.А., Бобкова О.С.), оновлена, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 №804.
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма (авт. О.І. Ляшенко, В.Г. Бар'яхтар, В.В. Гудзь), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804.
Зарубіжна література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (авт. О.М. Ніколенко, К.В. Таранік-Ткачук, С.П. Фоміна), 2013 р. зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804.
Іноземна мова (англійська)	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов для 5-9 класів, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.
Природознавство	Програма з природознавства для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас (авт. Т.Г. Гільберг, І.П.Крячко, Т.В. Сак, Н.П. Дементієвська), зі змінами затвердженими наказом МОН України від 07.06. 2017 №804.
Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Я.Б. Олійник, Р.В. Гладковський, І.М. Вітенко), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804.
Географія	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів (Р.В. Гладковський, Л.М. Даценко, Н.І. Забуга), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804.
Історія України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 5–9 та 10-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 №236).
Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс). 6 клас» (наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 №236).

	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. 7–9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804).
Основи правознавства	«Основи правознавства. 9 клас» (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804).
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи» (авт. В.К. Сидоренко, Н.І. Боринець), оновлена, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804.
Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я - К.: Видавничий дім «Освіта» (авт. Т.В. Бойченко, Т.В. Воронцов), 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 №804.
Безпека дорожнього руху	Програма для 5-9 класів Грінченка О.І., Губіної С.Л., схвалена на засіданні методичної ради КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» від 27.05.2010 р., протокол №2.
Інформатика	Інформатика. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (авт. І.О. Завадський М.І. Жалдак, О.В. Пасічник), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. №804.
Фізична культура	Фізична культура 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07. 06. 2017 року № 804.
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол та ін.). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, оновлена, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. №804.